

محمدحسین بروجردی از استودیو رسانه جوان

د

وقتی طبق قانون و تأکید و دستور کتبی رهبر معظم انقلاب مبنی بر اینکه صدور مجوز فعالیت تلویزیون های اینترنتی در اختیار صدا و سیماست، ورود دولت و وزارت ارتباطات به این حوزه و افتتاح طرحی تحت عنوان «انتخاب هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» می تواند مصداقی از یک «کودتای رسانه‌ای» باشد

ورود دولت به «خروج از تلویزیون اینترنتی»!

فعالیت فعالان VOD و اشتراک ویدیو در فضای مجازی نظارت داشت چرا محتوای مجرمانه در این شبکه‌ها به نمایش در می آمد؟ ابودر منتظرالقائم، کارشناس فضای مجازی پیش از این در گفت‌وگو با «جوان» درباره کوچ اسب‌ها از شبکه‌های خارجی به شبکه‌های داخلی هشدار داده بود. به گفته وی، بیش از ۵۰ گروه موضوعی محتوای مجرمانه در این شبکه ویدیویی قابل رصد است، امری که نشان می دهد فعالان این عرصه به حال خود رها شده بودند. از سوی دیگر وقتی طبق قانون و تأکید و دستور کتبی رهبر معظم انقلاب مبنی بر اینکه صدور مجوز فعالیت تلویزیون‌های اینترنتی در اختیار صدا و سیماست، ورود دولت و وزارت ارتباطات به این حوزه و افتتاح طرحی تحت عنوان «انتخاب هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» می تواند مصداقی از یک «کودتای رسانه‌ای» باشد.

ضرب نفوذ اینترنت آنچنان در جامعه ما بالا رفته که دیگر نمی توان همچون گذشته تلویزیون را گسترده ترین رسانه جمعی دانست. حالا بسیاری از ما حتی برای دیدن برنامه‌های مورد علاقه‌مان به سراغ اینترنت می‌رویم و از طریق تلویزیون‌های اینترنتی به جمله‌های تصویری یا فیلم‌ها و سریال‌های مورد علاقه‌مان دسترسی پیدا می‌کنیم. تلویزیون‌های اینترنتی دیگر برای ما چندان ناشناخته نیستند. بسیاری از ما کلیپ‌های آموزشی، سرگرمی و گاهی محتوای عجیب و حتی مستهجن را در برخی از این تلویزیون‌های اینترنتی همچون آپارات، نماوا، فیلیمو و... بسیاری دیگر از تلویزیون‌های اینترنتی دیده‌ایم. اما تاکنون برای این تلویزیون‌ها افتتاحیه‌ای برگزار نشده بود. ۸ خرداد ماه بود که طی مراسمی با حضور رئیس جمهور طرح وزارت ارتباطات با عنوان «انتخاب هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» افتتاح شد. این افتتاحیه چند ماهی بعد از بخشنامه رئیس قوه قضاییه به مراجع قضایی سراسر کشور مبنی بر فعالیت در حوزه صوت و تصویر فراگیر فضای مجازی تنها با مجوز صدا و سیما اتفاق افتاد. استدلال سیدابراهیم رئیسی برای ابلاغ این بخشنامه نظریه تفسیری شورای نگهبان در تاریخ ۱۰ مهر ماه سال ۱۳۹۶ و همچنین ابلاغیه مقام رهبری خطاب به رئیس جمهوری در ۲۲ شهریور سال ۱۳۹۴ مبنی بر اینکه «مسئولیت صدور مجوز و تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی و نظارت بر آن منحصراً بر عهده سازمان صدا و سیماست». با وجود این در همان زمان هم ابلاغیه رئیس قوه قضاییه با واکنش رئیس جمهور همراه بود. حجت‌الاسلام حسن روحانی در پی نوشتی خطاب به رئیس قوه قضاییه نوشت: «اینگونه امور مرتبط به شورای عالی فضای مجازی است.» این واکنش رئیس جمهور به عنوان رئیس شورای عالی فضای مجازی در حالی است که این شورا تاکنون در خصوص صدور مجوز و تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی خروجی خاصی نداشته است آن هم در شرایطی که هشت سالی از آغاز فعالیت شورای عالی فضای مجازی می گذرد. به عبارت دیگر اگر شورای عالی فضای مجازی بر

فعالیت فعالان VOD و اشتراک ویدیو در فضای مجازی نظارت داشت چرا محتوای مجرمانه در این شبکه‌ها به نمایش در می آمد؟ ابودر منتظرالقائم، کارشناس فضای مجازی پیش از این در گفت‌وگو با «جوان» درباره کوچ اسب‌ها از شبکه‌های خارجی به شبکه‌های داخلی هشدار داده بود. به گفته وی، بیش از ۵۰ گروه موضوعی محتوای مجرمانه در این شبکه ویدیویی قابل رصد است، امری که نشان می دهد فعالان این عرصه به حال خود رها شده بودند. از سوی دیگر وقتی طبق قانون و تأکید و دستور کتبی رهبر معظم انقلاب مبنی بر اینکه صدور مجوز فعالیت تلویزیون‌های اینترنتی در اختیار صدا و سیماست، ورود دولت و وزارت ارتباطات به این حوزه و افتتاح طرحی تحت عنوان «انتخاب هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» می تواند مصداقی از یک «کودتای رسانه‌ای» باشد.

فعالیت فعالان VOD و اشتراک ویدیو در فضای مجازی نظارت داشت چرا محتوای مجرمانه در این شبکه‌ها به نمایش در می آمد؟ ابودر منتظرالقائم، کارشناس فضای مجازی پیش از این در گفت‌وگو با «جوان» درباره کوچ اسب‌ها از شبکه‌های خارجی به شبکه‌های داخلی هشدار داده بود. به گفته وی، بیش از ۵۰ گروه موضوعی محتوای مجرمانه در این شبکه ویدیویی قابل رصد است، امری که نشان می دهد فعالان این عرصه به حال خود رها شده بودند. از سوی دیگر وقتی طبق قانون و تأکید و دستور کتبی رهبر معظم انقلاب مبنی بر اینکه صدور مجوز فعالیت تلویزیون‌های اینترنتی در اختیار صدا و سیماست، ورود دولت و وزارت ارتباطات به این حوزه و افتتاح طرحی تحت عنوان «انتخاب هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» می تواند مصداقی از یک «کودتای رسانه‌ای» باشد.

نظر مسئولان

۵ میلیون مشترک فعال تلویزیون اینترنتی

طبق آنچه که محمدجواد آذری جهرمی وزیر جوان کابینه دولت دوازدهم در افتتاحیه طرح بزرگ «هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» گفت: این طرح با کارهای شرکتهای اینترنتی و شرکت‌های ارائه کننده خدمات VOD و با سرمایه ۸۰ میلیارد تومانی بخش خصوصی و راهاندازی شده است به منظور ارتقای سهم محتوای داخلی در سید مصطفی کاربران و افزایش ضریب نفوذ خدمات دسترسی ثابت به شبکه ملی اطلاعات، این طرح با همکاری سازمان فناوری اطلاعات ایران، مرکز ملی فضای مجازی، ارائه کنندگان خدمات ویدیویی خانگی و ارائه کنندگان خدمات دسترسی ثابت به شبکه ملی اطلاعات تهیه شده است. بنابه تأکید وی بدین ترتیب با ایجاد هم‌افزایی و با تأمین سامانه‌های مورد نیاز، هم‌وطنانی می‌توانند ضمن برخورداری از اشتراک دسترسی ثابت به شبکه ملی اطلاعات به خدمات تلویزیون اینترنتی نیز برخورداری شوند. هدف گذاری تعیین شده در این پروژه رسیدن به ۵ میلیون مشترک فعال تلویزیون اینترنتی تا پایان سال ۹۶ و ارتقای سهم محتوای داخلی بر بستر شبکه ملی اطلاعات است.

نظر کارشناس

تلویزیون اینترنتی دولتی خلاف قانون اساسی سیاست‌های نظام و منطق حکمرانی است

طبق قانون اساسی انتشار صوت و تصویر فراگیر در انحصار صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران است. بنابراین اصل بحث افتتاح تلویزیون اینترنتی از سوی دولت محل اشکال است و از نظر قانونی باید موضوع حل شود. مشکل اصلی فعلی این است که اساساً تشکیل تلویزیون‌های اینترنتی و صدور مجوز آنها خارج از سازمان صدا و سیما کار غیر قانونی است. بعد از این مهم وارد این بحث می‌شویم که بر اساس تدبیر مقام معظم رهبری، امکانی فراهم هست یا نه؟ در کشور به شکل تصدی گرایانه توسط خود دولت مستقیماً هزینه شود و از این جهت تلویزیون‌های اینترنتی ایراد برنامه‌های و بودجه هم دارد و از نظر سیاست‌های فرهنگی هم این کار دچار اشکال است. این کار کاملاً خلاف قانون اساسی است و وجهت قانونی ندارد و برخلاف سیاست‌های کلی نظام است و با منطق حکمرانی هم کاملاً در تضاد است. منطق حکمرانی اقتضا می‌کند دولت کمترین حجم تصدی‌گری را داشته باشد. اینکه دولت نخواهد خودش تلویزیون اینترنتی راهاندازی و اداره کند این کاملاً با منطق حکمرانی در دنیای امروز ناسازگار است.

بنابراین آسپیزا بودن یا فرصت بودن تلویزیون‌های اینترنتی موضوع دیگری است که ابتدا باید بحث‌های قانونی آن حل شود و بعد از حل چالش غیر قانونی بودن ما وارد این موضوع می‌شویم که چه سیاست‌های فرهنگی و سیاست‌های محتوای دولت می‌خواهد روی این تلویزیون اینترنتی اعمال کند و چگونه آن را اداره کند. در حال حاضر بحث ما این است که این کار فاقد وجهت قانونی و در تعارض با سیاست‌های کلی نظام است و مغایر با منطق حکمرانی است و یک نوع ورود تصدی گرایانه دولت به موضوعاتی است که کار مجموعه‌های مردمی یا نهادهای دیگر است. علاوه بر این برخی اپراتورها باید در این خصوص شفاف عمل کنند و وظیفه خودشان را به درستی انجام دهند و در پازل بازی سیاسی که دولت درست کرده است نیفتند. سرمایه‌گذاران برخی از اپراتورها مجموعه‌هایی هستند که باید دغدغه مقابله با اقدامات غیر قانونی را داشته باشند و جایی که هر گونه خطر قرار است انقلاب اسلامی وارد شود این‌ها باید وارد عمل شوند و تاکنون هم در برهه‌های مختلف خوب ظاهر شده‌اند ولی یکی از نگرانی‌ها این است که دولت به شکل ناخاسته خواهد این‌ها را در اقدام غیر قانونی خود شریک کند و کاری بکند که آنها مجبور شوند با تمایل پیدا کنند که از این مسائل چشم‌پوشی بکنند که به مسئولان مربوطه هشدار می‌دهیم که در این خصوص فعال ظاهر شوند.

مهدی صرامی

رئیس مجمع فعالان فضای مجازی انقلاب اسلامی

وبتربین

بازار ۶۴۸ میلیارد تلویزیون اینترنتی سینما را در جیب گذاشت!

معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات هم درباره طرح «انتخاب هر ایرانی، یک تلویزیون اینترنتی» می‌گوید: «هم‌اکنون حدود ۱/۸ میلیون نفر عضو شبکه‌ها و سامانه‌های مختلف پخش ویدیو، موسیقی و تلویزیون اینترنتی هستند و حق عضویت پرداخت می‌کنند و همچنین حدود ۳ میلیون بیننده نیز بدون پرداخت حق عضویت، از محتوای رایگان استفاده می‌کنند.» به گفته ناظمی ۷۰ درصد ترافیک اینترنت در دنیا به پخش فیلم و ویدیو، موسیقی و صوت تعلق دارد و اما این عدد در ایران حدود ۲۰ درصد است. این در حالی است که ظرفیت فعلی شبکه ما حدود ۱۴ برابر میزان مصرفی است که مردم از این محصولات فرهنگی استفاده می‌کنند. رئیس سازمان فناوری اطلاعات با بیان اینکه ماهانه حدود ۷ میلیارد دقیقه توسط مردم از این محصولات فرهنگی استفاده می‌شود، گفت: در سال ۹۲ ارزش کل فروش سینماهای کشور حدود ۴۲ میلیارد تومان بوده و امروز با تداوم روند فروش حق اشتراک تلویزیون‌های اینترنتی اندازه این بازار به حدود ۶۴۸ میلیارد تومان رسیده است. همانطور که شبکه حمل‌ونقل اینترنتی از حمل‌ونقل سنتی بزرگ‌تر شده، اندازه تلویزیون‌های اینترنتی نیز از تمام فروش در سینماهای کل کشور، بزرگ‌تر شده است. ناظمی با اشاره به عضویت یک ماهه بابت حق عضویت تلویزیون‌های اینترنتی می‌افزاید: «با اجرای این طرح، پیش‌بینی می‌کنیم بازار تلویزیون‌های اینترنتی به دو برابر فعلی افزایش پیدا کند.»

نگاه

نگاه لیبرالی دولت به تلویزیون اینترنتی!

بحث تلویزیون اینترنتی و استفاده از اینترنت وای بی برای بحث تصویر موضوع جدیدی نیست. ۱۷ اسفند ۱۳۹۰ حضرت آقا به صورت کتبی دستور راه‌اندازی تلویزیون‌های اینترنتی را دادند. اما بر اساس قانون اساسی انحصار صوت و تصویر سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی است. از سوی دیگر شهروید ۱۳۹۴ حضرت آقا نامه خطاب به شخص رئیس جمهور زدند و در این نامه نوشتند که صدور مجوز و تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی منحصراً بر عهده سازمان صدا و سیماست و علاوه بر این ماجرا حاکمیتی نگاه شده نه دولتی.

از سوی دیگر بر اساس قانون اساسی در اصل ۱۱۰ که سیاست‌های کلی کشور را بر عهده رهبر گذاشته است و علاوه بر قانون اساسی، طبق دستور رهبری، هر نوع صدور مجوز یا رگولاتوری و تنظیم مقررات برای صوت و تصویر در فضای مجازی از حوزه اختیارات دولت خارج شده است.

بنابراین کاری که دولت در این زمینه انجام می‌دهد یک کودتای رسانه‌ای است. در واقع وزیر ارتباطات و رئیس جمهور در سال پایانی دولت می‌خواهند، رسانه‌های صوتی و تصویری را از تسلط حکومت خارج کنند.

شبکه‌های ای‌پی‌تی‌وی از طریق ستاپ باکس و تلویزیون‌های هوشمند هم قابل دریافت هستند. هم‌اکنون نیز در آپارات و امثال این‌ها شاهد پخش تصاویر مبتذل و مسائل غیر اخلاقی هستیم که بدون هیچ نظارتی پخش می‌شود. با این اتفاق که هم‌اکنون افتاده است هر کسی می‌تواند یک شبکه تلویزیونی تأسیس کند بدون اینکه مجوزی داشته باشد و نظارتی بر آن نباشد و هر آنچه خواهد راه به صورت رسمی و حتی از طریق

زیرساخت‌های شبکه ملی اطلاعات پخش کند. بر اساس تأکید رهبری بر اینکه صدور مجوز و تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر به عهده سازمان صدا و سیماست، دستور داد تا تمام سازمانی را تحت عنوان سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر ایجاد کرد. در واقع اینجاست منظور رهبر این است که صدا و سیما انحصاری در تولید ندارد و در حوزه تولید صدا و سیما و برای بخش خصوصی مجوز صادر می‌کند تا هر گونه محتوایی در این شبکه‌های اینترنتی پخش نشود. هم‌اکنون نیز سازمان صدا و سیما برای تلویزیون‌های اینترنتی مجوز می‌دهد به طور مثال روبیکا یا برخی دیگر از شبکه‌های تلویزیون اینترنتی از صدا و سیما مجوز برای پخش محتوای خود را می‌گیرند. بنابراین باید قوه قضاییه جلوی این کودتای رسانه‌ای را بگیرد چراکه اگر جلوی این کار گرفته نشود پس از دولت دوازدهم، افکار عمومی ما دست رسانه‌های بی‌درویشی می‌افتد که فضای همچون فضای اینستاگرام دارند و هر چه کیفیت‌تر باشند بیشتر دیده می‌شوند. شبکه‌های تلویزیون اینترنتی هر قدر بیشتر بنهار شکنی کنند، مخاطبان بیشتری پیدا می‌کنند و این مسئله کشور را استحال می‌کند. ما با کلیات تلویزیون اینترنتی قطعاً

مخالف نیستیم و صدمه‌رصد موافقیم و این را از صدا و سیما مطالبه می‌کنیم که چرا تلویزیون اینترنتی را راه نمی‌اندازد و تلویزیون اینترنتی نباید در انحصار صدا و سیما باشد. بلکه صدا و سیما باید بهترین شبکه‌ها را فراهم کند تا هر کدام از ما حتی برای خانواده خودمان بتوانیم یک تلویزیون اینترنتی راه‌اندازی بکنیم اما صدا و سیما باید مجوز این کار را صادر کند. در واقع از آنجا که وزارت ارتباطات و دولت بیشتر نگاه لیبرالی وارد ماجرا شده‌اند در بلندمدت به کشور مردم و منافع ملی آسیب می‌زند و انتظار می‌رود، قوه قضاییه، مجلس و دستگاه‌هایی مثل سپاه پاسداران جلوی این کودتای رسانه‌ای را بگیرند.

روح الله مؤمن نسب
کارشناس فضای مجازی